

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **V. B.**, zastoupen JUDr. Radimem Vicherkem, advokátem se sídlem Moravská Ostrava, Masná 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě dne 29. 11. 2004, č. j. 62 Az 79/2004 - 17,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokáta JUDr. Radima Vicherka **se u r č u j e** částkou 2558,50 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.) zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 19. 8. 2004, č. j. OAM-2558/VL-20-08-2004, kterým byla podle § 16 odst. 1 písm. g), zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu), zamítnuta jeho žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná. Rozsudek krajského soudu vycházel

ze skutečnosti, že rozhodnutí žalovaného je vydáno v souladu se zákonem, neboť stěžovatel neopustil Ukrajinu ze žádného azylově relevantního důvodu, ale jen pro strach z vyděračů a ve snaze legalizovat pobyt v České republice.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti namítl, že soud nesprávně posoudil právní otázku a dopustil se závažných procesních pochybení, stejně jako správní orgán. Správní orgán nezjistil úplně a skutečně stav věci, neměl tak dostatek podkladů pro právní posouzení, které v důsledku toho nemohlo být správné. Poukázal na čl. 53 Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, podle něhož nejen přímé pronásledování, ale různá opatření proti žadateli spojená s dalšími zápornými faktory, mohou vyvolat obdobný efekt. Na Ukrajině není možné se obrátit na policii, to znamená dobrovolné vystavení se další perzekuci. Stejně tak v jeho prospěch svědčí i čl. 43 cit. „Příručky“, podle něhož se obavy z pronásledování nutně nemusí zakládat na vlastních osobních zkušenostech, ale mohou se odvozovat od toho, co se stalo přátelům, příbuzným, nebo členům stejné rasové či společenské skupiny. V doplnění kasační stížnosti tyto důvody zopakoval, podřadil je zákonným důvodům podle § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s., a současně požádal o odkladný účinek kasační stížnosti. Navrhl zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti sdělil, že jeho posouzení není v rozporu s citovanými články „Příručky“ a jeho rozhodnutí plně vycházelo z důvodů žadatelem v řízení uvedených. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud posuzoval důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Ke kasačním tvrzením ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel v žádosti o azyl ze dne 5. 8. 2004 uvedl, že se během posledních dvou let zabýval dovozem masa z Polska a od března t. r. maso s manželkou prodávali na trhu. Krátce na to po něm neznámí muži požadovali tzv. „výpalné“, které odmítl platit, a proto mu bylo vyhrožováno. Manželka odjela do České republiky, po ní i on, manželka se však již na Ukrajinu vrátila. Na policii se neobrátil, protože mu hrozili, že to udělat nesmí. O azyl se rozhodl požádat, protože byl vyhoštěn. V případě návratu na Ukrajinu se obává vyhrožujících banditů. V důvodech vlastnoručně psaných rovněž uvedl, že mu doma vyhrožují a požadují po něm peníze. Při pohovoru dne 11. 8. 2004 upřesnil, že od začátku r. 2004 si s manželkou pronajali stánek na tržišti, kde prodávali maso. Přišli za ním neznámí lidé a požadovali od něho peníze.

Když odmítal platit, vyhrožovali, že jeho žena bude vdovou. Proto z Ukrajiny odjel. Dále uvedl, že prodávat začal v březnu, vyděrači přišli v půlce března a požadovali 1000 USD měsíčně. Vyhledali ho celkem dvakrát a vyhrožovali mu zabitím nebo zmrzačením.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 8. 2004, podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu zamítl žádost jako zjevně nedůvodnou. V rozhodnutí zhodnotil tvrzení stěžovatele se závěrem, že nejde o důvody azylově relevantní a nejsou dány ani důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu.

V žalobě stěžovatel pouze namítl, že v řízení došlo k porušení správního řádu (§ 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 46, § 47 správního řádu) a § 12 zákona o azylu. Poukázal na svá tvrzení uplatněná ve správním řízení a obsah správního spisu s tím, že mu měl být azyl udělen. Soud žalobu zamítl.

Stěžovatel namítá jednak nezákonnost, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a dále nedostatek skutkových zjištění, porušení zákona při zjišťování skutečného stavu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Není rozhodné, že stěžovatel nesprávně procesní námitky proti postupu žalovaného podřadil pod ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., které lze uplatnit jen ve vztahu k vadám soudního rozhodnutí. Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze namítat vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

K námitce porušení procesních předpisů žalovaným nedostatečným zjištěním skutečného stavu věci lze obecně uvést, že je povinností správního orgánu respektovat základní pravidla řízení, vyplývající z § 3 správního řádu vyjadřující hlavní zásady správního řízení, rozvedené a konkretizované v dalších zákonných ustanoveních. V řízení o azylu je rozhodující pro posouzení naplnění zákonných podmínek, ale i pro rozsah dokazování, uvedení důvodů žadatelem v žádosti, při pohovoru, nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno. K zajištění možnosti úplného vyjádření má podle § 22 odst. 1 zákona o azylu účastník řízení právo jednat v řízení o udělení azylu v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. V daném případě bylo toto právo zajištěno a stěžovatel měl možnost řádného uvedení všech důvodů i návrhu důkazů. Tvrzení uvedená v protokole odpovídají i písemným důvodům sepsaným stěžovatelem. Jiné skutečnosti nebyly uvedeny ani v žalobě či v kasační stížnosti. Žadatel o azyl má jistě ztíženou situaci při navrhování nebo předkládání důkazů, ovšem v daném případě k posouzení naplnění azylových podmínek stačilo samotné tvrzení vylučující splnění podmínek pro udělení azylu. Za takové situace by jakékoliv doplnění dokazování z iniciativy správního orgánu bylo nadbytečné. Soud pak je oprávněn a povinen zkoumat rozhodnutí správního orgánu jen v mezích žalobních námitek (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a soud se s nimi vypořádal dostatečně. S námitkami v žalobě řádně vznesenými se krajský soud vypořádal dostatečně. Postup krajského soudu nebyl v rozporu se zákonem a nedošlo k naplnění důvodů kasační stížnosti uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Při hodnocení správnosti právních závěrů soudu vycházel Nejvyšší správní soud z ust. § 12 zákona o azylu, podle něhož se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatel v průběhu správního řízení i řízení před soudem opakovaně uváděl, že důvodem žádosti o azyl je obava ze soukromých osob, které mu vyhrožovaly v souvislosti s požadavkem na placení tzv. „výpalného“. Zákon o azylu za pronásledování považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Stěžovatel měl problémy s několika soukromými osobami, na úřady se neobrátil, neboť to považoval za neúčinné. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek z 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51) nemohou být důvodem pro udělení azylu problémy se soukromými osobami (tzv. mafií) spočívající ve vydírání či výhrůžkách s výjimkou případů, kdy státní moc domovského státu, u nichž se žadatel domáhal ochrany, není schopna ji poskytnout. Nedůvěra žalovaného v účinnost zásahu státních orgánů rovněž není azylově relevantním důvodem (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37). Zcela nerozhodné jsou poukazy na „Příručku“, která je výkladovou pomůckou při rozhodování žalovaného. Důvody ve správním řízení stěžovatelem tvrzené totiž nijak výkladu užitému v čl. 43 a 53 neodpovídají; stěžovatel nepoukazoval na žádná opatření vůči němu uplatňovaná, která by bylo třeba vážit v kontextu s nějakými dalšími faktory, ani na perzekuci osob sobě blízkých, či na příslušnost k nějaké konkrétní pronásledované sociální skupině, což by mohlo mít odraz v jeho pocitu ohrožení. Důvody jím uvedené nemohly vést k udělení azylu pro nesplnění zákonných podmínek a posouzení žádosti jako zjevně nedůvodné bylo oprávněné. Podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu lze totiž žádost oddělení azylu zamítnout jako zjevně nedůvodnou, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona. Jak žalovaný, tak i soud posoudili právní otázku azylových důvodů správně a v souladu se zákonem; není proto naplněn ani kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že není dán žádný kasační stížností uplatněný důvod pro zrušení napadeného rozsudku, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.). Stěžovateli byl pro toto řízení soudem ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2x 1000 Kč za dva úkony právní služby (převzetí a příprava věci, písemné podání soudu) a 2 x 75 Kč na úhradu hotových výdajů [§ 9 odst. 3, písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů], celkem 2150 Kč. Vzhledem k tomu, že advokát doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.); soud proto určil odměnu advokáta včetně zvýšení o DPH částkou 2558,50

Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. května 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu